

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 121/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Nitrianskeho samosprávneho kraja, Štefánikova trieda 69, Nitra, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. J. M., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. J. M., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18 CoE 133/2011 z 30. marca 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Nitrianskeho samosprávneho kraja o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2012 doručená sťažnosť Nitrianskeho samosprávneho kraja, Štefánikova trieda 69, Nitra

(ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. J. M., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. J. M., ktorou namieta porušenie čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 18 CoE 133/2011 z 30. marca 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v exekučnej veci oprávneného S., N. [ako právneho predchodcu sťažovateľa (ďalej len „oprávnený“)], proti povinnému D., a. s., B. (ďalej len „povinná“), o vymoženie peňažnej sumy 127 621,35 € s príslušenstvom vedenej súdnym exekútorom JUDr. L. S., K., pod sp. zn. EX 329/2008 Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 55 Er 823/2008 z 13. decembra 2010 predmetnú exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku zastavil. Na základe odvolania oprávneného krajský súd napadnutým uznesením označené uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľ v sťažnosti konštatuje, že *«krajský súd (v spojitosti s uznesením Okresného súdu Bratislava II.) exekúciu uznesením zastavil s odôvodnením, že po preskúmaní exekučného titulu, t. j. Rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 17 C 1352/00-72 zo dňa 10. 12. 2001 dospel k zisteniu, že exekučný titul je formálne nevykonateľný, nakoľko „nie je možné jednoznačne posúdiť subjekt, ktorý je označený ako povinný a či povinný v označenom návrhu je právnym nástupcom žalovaného označeného v rozsudku, nakoľko v ňom nie sú riadne označení účastníci konania ich identifikačným číslom (IČO) a presnou adresou ich sídla zapísanou v obchodnom registri. “...»*.

V nadväznosti na už uvedené sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti uvádza, že *„v čase podania žalobného návrhu o zaplatenie v súčasnosti exekučne vymáhanej pohľadávky, t. j. dňa 20. 12. 2000, existovala povinná pod názvom S., so sídlom K. Pod týmto názvom a s*

uvedeným sídlom bola zapísaná v obchodnom registri OS Košice I., vl. č. 265/V. V tom čase v obchodnom registri nemala zapísané identifikačné číslo. Po skončení konania o zaplatenie v súlade s § 74 ods. 2 zák. č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach došlo k jej transformácii na S., a. s., K... s účinnosťou od 24. 08. 2006, ktorý je zároveň aj dňom výmazu S. z Obchodného registra. Následne, s účinnosťou od 14. 11. 2006 došlo k zmene sídla právneho nástupcu povinnej na nové sídlo zapísané v obchodnom registri: ..., B. (bez zmeny jej obchodného mena + prideleného IČO). Na základe Zmluvy o zlúčení vo forme notárskej zápisnice č. N 162/2006, Nz 38844/2006, NCRIs 38675/2006 zo dňa 05. 10. 2006, sa obch. spoločnosť D., a. s. B... stáva právnym nástupcom zanikajúcej obchodnej spoločnosti S., a. s., K... a to ku dňu 01. 01. 2007, ktorý je zároveň dňom jej výmazu z obchodného registra. Následne s účinnosťou od 01. 08. 2007, došlo u povinnej opätovne k zmene jej sídla na... B., ďalej dňom 1. 10. 2009 povinná zmenila svoje sídlo z... B. na... ako aj nastala skutočnosť, na základe ktorej došlo k prechodu povinností uložených povinnému v tomto exekučnom konaní vyplývajúcich z exekučného titulu, ktorým je vykonateľný rozsudok č. 17 C 1352/00-72 zo dňa 10. 12. 2001 vydaný Okresným súdom Košice II., nakoľko povinná ako predávajúca a D., a. s. so sídlom... B... ako kupujúci uzatvorili dňa 16. 12. 2009 zmluvu o predaji podniku povinnej kupujúcemu. Táto zmluva nadobudla účinnosť dňom 31. 12. 2009. V čase podpisu tejto zmluvy bol povinný označený ešte ako D., a. s., B... a kupujúci bol v čase uzavretia tejto zmluvy označený ešte ako A., a. s., B... Nadobudnutím účinnosti predmetnej zmluvy o predaji podniku došlo k univerzálnej sukcesii zo strany nového subjektu do práv a povinností povinného a to bez straty procesnej subjektivity na strane povinného.

Dôsledkom je teda univerzálne právne nástupníctvo, kde právnym predchodcom je povinný a právnym nástupcom je po zmene svojho obchodného mena z A., a. s. na D., a. s. a súčasne zmene svojho sídla z... B. na... B. (obe zmeny s účinnosťou k 31. 12. 2009) spoločnosť D., a. s. so sídlom... B..., zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, Vložka číslo: 3627/B, pričom v rámci tejto univerzálnej sukcesie z pôvodného povinného prešli na novú spoločnosť aj povinnosti vyplývajúce z exekučného titulu, na základe ktorého sa vedie toto exekučné konanie.

Z uvedeného bezpochyby vyplýva fakt, že D., a. s. so sídlom... B..., je právnym nástupcom povinnej uvedenej v exekučnom titule: S., K. “.

Sťažovateľ na základe už uvedeného tvrdí, že v jeho veci je exekučný titul *„vykonateľný tak po materiálnej ako aj formálnej stránke. Označenia obsiahnuté v obchodnom mene žalovaného resp. jeho právneho nástupcu, ďalej právne nástupníctvo preukázateľné údajmi z obchodného registra ako aj skutočnosti známe súdu z obsahu spisu, najmä evidentná totožnosť účastníka konania od počiatku konania až po vydanie exekučného titulu umožňujú bezpečne identifikovať žalovaného ako aj jeho právneho nástupcu, t. j. povinného v exekučnom konaní č. 329/2008 a len kvôli neuvedeniu názvu obce pod správnym označením ulice ako aj správne označenie obchodného mena právneho predchodcu povinného v záhlaví exekučného titulu, nie je dôvod považovať exekučný titul za nulitný akt, takáto nesprávnosť nemôže byť na takú ujmu sťažovateľa, ktorým sa mu odoprie spravodlivosť.“*

Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ poukazuje aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [(ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 90/2004, sp. zn. 5 Cdo 61/2003] a krajského súdu (sp. zn. 17 CoE 25/2011 z 31. mája 2011) v obdobných veciach a na ďalšiu na tento prípad aplikovateľnú judikatúru [R25/2002 (ČR), RNs C 1707/2003].

Sťažovateľ hodnotí postup krajského súdu spočívajúci v zastavení exekúcie bez existencie dôvodu predpokladaného v § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku nielen ako protizákonný, ale aj taký, ktorý porušuje jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľa *„uviedenie neúplného sídla v exekučnom titule... nebráni bezpečnej identifikácii subjektu, komu bola v exekučnom titule uložená povinnosť. Právny predchodca povinného mal spôsobilosť byť účastníkom konania a táto v čase vydania exekučného titulu nezanikla.“*

Podľa sťažovateľa popísaným postupom krajského súdu, ktorý vyústil do potvrdenia prvostupňového súdu o zastavení exekúcie napadnutým uznesením *„bez existencie právnych prekážok brániacich vykonaniu exekúcie na majetok povinnej... zároveň... došlo aj*

k zásahu do majetkovej sféry sťažovateľa, nakoľko krajský súd neposkytol ochranu majetku (poľadávkam), ktoré mu patria a ktoré mu boli právoplatne priznané súdom“, malo dôjsť aj k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE/133/2011-171 zo dňa 30. 03. 2012 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa vlastníť a právo užívať majetok (vlastnícke právo) v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach, Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE/133/2011-171 zo dňa 30. 03. 2012 porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE/133/2011-171 zo dňa 30. 03. 2012 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu sp. zn. 18 CoE 133/2011 z 30. marca 2012. Sťažovateľ zároveň ústavnému súdu oznámil, že súčasne s podaním sťažnosti v predmetnej veci podal tiež dovolanie podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte nerozhodol (okresný súd dovolanie sťažovateľa najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu predložil 31. januára 2013, pozn.).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity, z ktorého vychádza čl. 127 ods. 1 ústavy, vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľ subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptoval tým, že podal vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej

istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu z ostatného obdobia sa už aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej (už stabilizovanej) judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že jeho dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2013